

Xəbər verdiyimiz kimi, bir müddət əvvəl Goranboy Rayon Təhsil Şöbəsinin müdir müavini Ağababa İbrahimovun təşəbbüsü ilə rayonun ümumtəhsil məktəblərinin müəllim və şagirdləri arasında “Ən yaxşı hekayə” müsabiqəsi keçirilmiş və qaliblərdən ikisinin yazısı dərc olunmaq üçün redaksiyamıza göndərilmişdir. Həmin yazılardan biri qəzetimizin 9 yanvar 2016-cı il tarixli nömrəsindəki “Yaradıcılıq” səhifəsində işıq üzü görüb. Aşağıda digər qalibin hekayəsini təqdim edirik.

Xanım HƏSƏNOVA,
Goranboy rayonu Boluslu kənd tam orta məktəbinin kimya müəllimi, II yerin qalibi

Sakit payız günlərindən biri idi. Bayırda payıza xas olmayan qəribə bir sükutluq vardı. Bu sükutu və sakitliyi pozmaq üçün bir neçə addım atıb, yerə tökülmüş xəzəlləri tapdalamaq kifayət edirdi. Havanın soyuq olması ilə əlaqədar camaatın az olduğu dənizkənarı parkda bu səssizliyi pozmağa çalışanlardan biri də sarışın, uzun, qıvrım saçları kürəyinə tökülmüş, mənə dolu, qeyri-adi yaşıl gözlərə sahib, mələk kimi nurlu görünən gənc bir qız idi. Bəlkə də o, yolun onu hara apardığını bildiyi üçün yerin addımlarla irəliləyirdi. Ətrafda isə ilk baxışdan dənizkənarı parkı gəzməyə gəlmiş insanlar bu sözlün altında öz şəxsi sirlərini gizlədirdilər. Məsələn, qarşıdan qol-qola gələn gənc oğlanla qızın bir-birinə sevincli baxışları və səmimi gülüşləri onların sevgili və xoşbəxt olduğunu büruzə verirdi. Sol tərəfdə, skamyada əyləşmiş qadının göyərçinləri yemləməsi onun necə diqqətli və xoş niyyətli olduğundan xəbər verirdi. Lakin əyninə geyindiği köhnə, yamaqlı paltar isə onun özünün bu diqqətdən kənarda qaldığını göstərirdi.

Yaqut dənizkənarı parkı gəzmək adı ilə öz ümidlərini götürüb gələn insanlardan qaçmaq üçün sahilin kimsəsiz yerinə getməyə can atırdı. Nəhayət, o, istədiyi yeri taparaq kiçik bir qayanın üzərində əyləşdi və dənizi tamaşa etməyə başladı. Əgər Yaquta kənardan baxan olsaydı, onun bir gözündə qəm, bir gözündə sevinc görərdi. Sevincinin səbəbi onun uşaqlıqdan dənizə olan sevgisidir. Yaqutun uşaqlığı Əli Bayramlıda keçmişdi. Bakıda isə qohumlarından birçə xalası yaşayırdı. O, hər

yaq tətildə ailəsi ilə birlikdə xalasıgilə qonaq gələr və demək olar ki, hər gün dənizi görmək üçün valideynlərindən onu dənizə aparmasını istəyirdi. Yaqut ailənin tək uşağı və sevimlisi olduğu üçün hamı onu çox sevirdi. Xüsusən də atası...

Atası hər dəfə qızının dəniz kənarına getmək istədiyini eşidəndə deyirdi: “Bilirəm, qızım, bu həvəs səndə hardandı. Sən atanı çox istəyirsən, atan da dənizi”. Yaqutun atası dənizçi idi.

Yaqutun gözündəki kədər isə məhz bu dənizin, bu küləyin, ləpələrin uşaqlıqdan atasını onun əlindən alması idi. O, uşaqlığını xatırlayarkən həm gülür, həm də kədərlənirdi. Hər dəfə valideynləri ilə dənizə gedəndə sahilə qumla oynayır, dənizin sahilə çıxardığı köpüklü ləpələrlə ayaqlarını isladardı. Yaqutu uşaqlıqdan sevindiren başqa bir hadisə də atasının onu çox sevməsi və hər dəfə işdən 15 günlük məzuniyyətə gələndə onun üçün aldığı hədiyyələr və şirniyyatlar idi. O, ata və anası ilə həmişə fəxr edər, onları dünyanın ən yaxşı valideynləri hesab edərdi. Yaqutun uşaqlığının tək sevinci bunlar idi. Həyat onu çox sevinməyə imkan verməmiş, sevincini gözündə qoymuşdu. Uşaqlığının ən parlaq, ən gülürüz çağlarında gülüşünü göz yaşı əvəz etməmiş, təlatümlü, fırtınalı günlərin birində atasını itirmişdi. Elə bu səbəbdən dəniz onun həm sevgisi, həm də kədəri idi.

Atası vəfat etdikdən sonra Yaqut və anası həyatdakı çətinliklərlə birgə mübarizə aparmışdılar. Mən deyərdim ki, o, hardasa bu mübarizədən qalib çıxmışdı, çünki ən böyük arzusu olan Azərbaycan Tibb Universitetinə daxil olmuşdu. Məhz bu səbəbdən də anası ilə Bakıya köçmüş və artıq beşinci ili idi ki, burada yaşayırdılar.

Onun həyatındakı digər uğuru isə onu həqiqətən sevən bir insana rast gəlməsi olmuşdu. Yaqut da onu çox sevirdi. Həm bir dost, həm bir qardaş, həm də bir sevgili kimi... Ancaq atasının yerini heç kim doldura bilməzdi. Cahan Yaqut üçün həyatdakı problemlərdən az da olsa uzaqlaşmış, özünü xoşbəxt hiss etməsi üçün mənalı gülüş və sevinc ünvanı idi. O, həmişə Yaqutu xoşbəxt görmək, güldürmək üçün çalışmışdı, amma

sadəcə çalışmışdı. Ailə qurmaq üçün pul tapa bilməyən bu gənc gələcəkdə ailəsini necə dolandıracaqdı? Gündəlik qazancı ancaq siqaret, çörək pulu olurdu, amma görəsən bu önəmli idimi? Məncə, yox! Çünki onun heç kimdə olmayan geniş, sevgi dolu ürəyi vardı. Yaqut zamanla hər şeyin yaxşı olacağına inanırdı. Elçi gələnlə imkanı, müəyyən rütbə sahibi şəxslər onu çilədən çıxarırdı. Anası onu çox sevdiyi, fikirlərinə hörmətlə yanaşdığı üçün bu barədə ona heç nə demirdi. Ancaq Yaqutu əsas rahat edən, sıxan elçi gələnlərin imkanı olması deyil, anasının çox vaxt ondan gizlətdiyi göz yaşları idi. Hər qayğıkeş ana kimi Yaqutun anası da qızının xoşbəxt olmasını istəyirdi.

Heç kimə hiss etdirməsə də, Yaqut balacılıqdan yaşadığı problemlərdən ürəyində böyük bir dərd dağı yaratmışdı. Elə hey dərindən fikirlərə qapılıb, ailəsindən başqa kimsəylə ünsiyyət yaratmaq istəmirdi. “Niyə axı həyatda xeyirxah, hər şeyin ən yaxşısına nail olmağa dəyən insanlar əzab çəkir, insanlığın, mədəniyyətin, mərdliyin nə olduğunu, bəzən isə heç niqini idarə edə bilməyən kobud, çirkli ürəyə sahib insanlar hər şeyin ən yaxşısına sahib olurlar,” deyə bütün bunlarda səbəb axtarırdı.

Dənizə sakit və donuq baxışlarla baxan bu qızın nə düşündüyünü anlamıq o qədər də çətin deyildi. Nə qədər ki, dənizdə tuffan, şiddətli külək yoxdur, dəniz Yaqutun dostudur. Ancaq payız fəslində havanın dəyişkənliyi, dəyəsən, sakit oturan bu qızın dostluğunu tezliklə, düşmənciliklərlə birgə mübarizə aparmışdılar. Bu dəfə külək ona zövq verirdi. O, qəhqəhəylə gülməyə başladı. Buna isə səbəb sahilə heç kimin olmaması idi. O, ürəyindən keçən tək qışqır, küləyin uğultusu ilə rəqabətə girirdi. Rahat idi, heç kim onu eşitmirdi. Bir müddət sonra bütün analara xas olan nigarancılıqla qızının necə olmasını, xəssənə rast gəlməsi olmuşdu. Yaqut da onu çox sevirdi. Həm bir dost, həm bir qardaş, həm də bir sevgili kimi... Ancaq atasının yerini heç kim doldura bilməzdi. Cahan Yaqut üçün həyatdakı problemlərdən az da olsa uzaqlaşmış, özünü xoşbəxt hiss etməsi üçün mənalı gülüş və sevinc ünvanı idi. O, həmişə Yaqutu xoşbəxt görmək, güldürmək üçün çalışmışdı, amma

Müəllim də çox böyük sınaqlardan çıxmışdı. Bütün həyatını qızına vermiş, onu böyütmək, oxutmaq üçün öz həlak zəhmətini pul qazanmışdı. Bu mərd qa-

dın Yaqutun həmişə fəxr mənbəyi olmuşdu. O, əsl ana, əsl qadın, öz işinə məsuliyyətlə yanaşmış, müəllimlik adına hörmət etmiş, həmişə öz düzgünlüyünü qoruyub saxlamış biri idi.

Yaqut adəti üzrə anasına ürək-dirək vermək üçün hər şeyin yaxşı olduğunu və sadəcə kiçik bir soyuqdəymənin olduğunu bildirdi. Beləcə, sağollaşaraq söhbəti bitirdilər. Anasının sözləri kürəyindəki ağırları yenidən yada salmış, həkim müayinəsinə getməyin vacib olduğunu xatırlatmışdı. Bu vaxt ərzində isə göyün üzünü qara buludlar almış, şimaldan gələn külək artıq çovğunla çevrilmişdi. Küləyin gücü parkdakı insanları yerdəki qurumuş xəzəl tək sovrub yoxa keçəkəldi, sanki... Hamı ya bir yerə sığınmaq, ya da yaxınlıqdakı evinə doğru tələsirdi. Bütün bunlar isə Yaquta təsir etmirdi. O, bu qəddar düşmənlə döyüşmək, mübarizə aparmaq istəyir, bəzən bu yaşadıklarının səbəbini məhz dənizin atasını ondan almasında, atasız buraxılmasında görürdü. Atasız olsaydı, sanki, dünyadakı hər şeyə nail olacağını düşünürdü. Atasız olsaydı, o, həm universiteti bitirib yaxşı işə sahib olacaqdı, həm də çoxları kimi qayğısız, sevgi dolu bir həyat yaşayacaqdı. Əsasən də, mənafeviyyəti bu qədər anlaşılmaz, bəzən soyuq, bəzən isə dünyadakı məhrəblərin ən məhrəbi olmaya- caqdı. İnsanlardan qaçmayacaq, bu qədər qapalı olmayacaq, çirkinlikləri, pislik dolu insanları görməyəcək, atası onu həmişə “Xoşbəxtlər aləmi”ndə yaşadacaqdı...

Ətrafda heç kim yox idi. Yaqut qayadan bərk yapışmış, özünü saxlamağa çalışmışdı. Bu dəfə külək ona zövq verirdi. O, qəhqəhəylə gülməyə başladı. Buna isə səbəb sahilə heç kimin olmaması idi. O, ürəyindən keçən tək qışqır, küləyin uğultusu ilə rəqabətə girirdi. Rahat idi, heç kim onu eşitmirdi. Bir müddət sonra bütün analara xas olan nigarancılıqla qızının necə olmasını, xəssənə rast gəlməsi olmuşdu. Yaqut da onu çox sevirdi. Həm bir dost, həm bir qardaş, həm də bir sevgili kimi... Ancaq atasının yerini heç kim doldura bilməzdi. Cahan Yaqut üçün həyatdakı problemlərdən az da olsa uzaqlaşmış, özünü xoşbəxt hiss etməsi üçün mənalı gülüş və sevinc ünvanı idi. O, həmişə Yaqutu xoşbəxt görmək, güldürmək üçün çalışmışdı, amma

yüngülləşib, dərin yuxuya qərq olacağını hiss edirdi. Çox çəkmədi ki, bir qadının özündən razı səsi onun gözlərini açmasına səbəb oldu. Bu arada yağış dayanmış, insanlar ara-ara görünməyə başlamışdı. O, söhbətin nə yerdə olduğunu anlamasa da, gənc qadının yaşlı bir kişini itələməsinə gözcüylə da olsa gördü. Həyat mübarizəsində asanlıqla məğlub olmayan insan üçün bu hadisə onun ayağa qalxmasına səbəb oldu. O, yorğun və ləng hərəkətlərlə ayağa qalxaraq qocaya tərəf addımladı. Yerdə uzanan qocanın əlində bərk-bərk sıxdığı kağızlar diqqətini çəkdi. Yaqut çətinliklə də olsa qocanı yerdən qaldırmaq bacardı. Həyatın və çətinliyin nə olduğunu başa düşən bu qız üçün qocanın əlində olan kağızların onun son ümidi olduğunu başa düşmək o qədər də çətin olmadı. O, bayaq fikrində tutduğu, həkimə verəcəyi pulu qocanın ovcuna sıxışdırıb, qocanın əlindəki kağızlardan birini götürüb sürətlə oradan uzaqlaşdı. Əslində qoca həyatın bu zərərindən həm razı, həm də narazı qalmışdı. Bir gənc qadın onu itələyir, təhqir edir, digəri isə onu yerdən qaldıraraq əlinə pul sıxışdırıb gedir. Bu pul isə ona 3-4 gün dolanması üçün kifayət edirdi.

Yaqut yağışda islanmasını və üstünün çirkli olmasını anasından gizlətmək üçün xalasına baş çəkəcəyini səbəb göstərərək anasına mesaj yazdı və yaxınlıqdakı xalasıgilə üz tutdu. Yol boyu Cahan haqqında düşündü, çünki onun üçün çox dərindən idi. Axı necə ola bilərdi ki, onu bu qədər sevən insan səhərdən onunla əlaqə saxlamasın, maraqlanmasın. Elə bu vaxt telefonu zəng çaldı. Zəng çalan Cahan idi. Yaqut sevinərək telefonla cavab verdi. Cahan ona işlərinin bu gün daha ağır olduğunu və vaxt tapıb onunla danışa bilməməsinin səbəbini izah etdi. Sevgililərin arasında bir qədər xoş söhbətdən sonra Yaqut artıq xalasıgilə çatmışdı. Cahanla sağollaşaraq qapının zəngini basdı. Qapını açan xalasının təəccübünə gözləri bəzələnmişdi. Necə ola bilərdi ki, hər zaman özünə diqqət yetirən, təmizliyinə fikir verən bacısı qızı indi tamam islanmış və çirkli paltarla qapısında dayanmışdı. Xalası onu içəri buraxdıqdan sonra niyə bu halda olduğunu öyrənməyə çalışdı. Yaqut isə bu suallara məhəl verməyərək yorğun və sönük baxışlarla yatmaq üçün yer göstərməsini xahiş etdi. Nərgiz

xala Yaqutun əynindən çirkli paltarları çıxarmağa kömək etdi, yatmaq üçün ona yer göstərdi. Çirkli paltarları hamama apararaq təmizləmək istəyirdi ki, birdən paltarın cibindən nə isə yerə düşdü. Bu kağız parçası Yaqutun pul verdiğini anlamasa da, gənc qadının yaşlı bir kişini itələməsinə gözcüylə da olsa gördü. Həyat mübarizəsində asanlıqla məğlub olmayan insan üçün bu hadisə onun ayağa qalxmasına səbəb oldu. O, yorğun və ləng hərəkətlərlə ayağa qalxaraq qocaya tərəf addımladı. Yerdə uzanan qocanın əlində bərk-bərk sıxdığı kağızlar diqqətini çəkdi. Yaqut çətinliklə də olsa qocanı yerdən qaldırmaq bacardı. Həyatın və çətinliyin nə olduğunu başa düşən bu qız üçün qocanın əlində olan kağızların onun son ümidi olduğunu başa düşmək o qədər də çətin olmadı. O, bayaq fikrində tutduğu, həkimə verəcəyi pulu qocanın ovcuna sıxışdırıb, qocanın əlindəki kağızlardan birini götürüb sürətlə oradan uzaqlaşdı. Əslində qoca həyatın bu zərərindən həm razı, həm də narazı qalmışdı. Bir gənc qadın onu itələyir, təhqir edir, digəri isə onu yerdən qaldıraraq əlinə pul sıxışdırıb gedir. Bu pul isə ona 3-4 gün dolanması üçün kifayət edirdi.

Yaqut yağışda islanmasını və üstünün çirkli olmasını anasından gizlətmək üçün xalasına baş çəkəcəyini səbəb göstərərək anasına mesaj yazdı və yaxınlıqdakı xalasıgilə üz tutdu. Yol boyu Cahan haqqında düşündü, çünki onun üçün çox dərindən idi. Axı necə ola bilərdi ki, onu bu qədər sevən insan səhərdən onunla əlaqə saxlamasın, maraqlanmasın. Elə bu vaxt telefonu zəng çaldı. Zəng çalan Cahan idi. Yaqut sevinərək telefonla cavab verdi. Cahan ona işlərinin bu gün daha ağır olduğunu və vaxt tapıb onunla danışa bilməməsinin səbəbini izah etdi. Sevgililərin arasında bir qədər xoş söhbətdən sonra Yaqut artıq xalasıgilə çatmışdı. Cahanla sağollaşaraq qapının zəngini basdı. Qapını açan xalasının təəccübünə gözləri bəzələnmişdi. Necə ola bilərdi ki, hər zaman özünə diqqət yetirən, təmizliyinə fikir verən bacısı qızı indi tamam islanmış və çirkli paltarla qapısında dayanmışdı. Xalası onu içəri buraxdıqdan sonra niyə bu halda olduğunu öyrənməyə çalışdı. Yaqut isə bu suallara məhəl verməyərək yorğun və sönük baxışlarla yatmaq üçün yer göstərməsini xahiş etdi. Nərgiz

Həmin gündən hər şey yaxşılaşdı. Sanki, dərdlərini götürüb tənhalıq arzusu ilə sahilə gedən bu qızı tək qoymayan yağış onun qəlbindən, həyatından həqiqətən bütün dərdləri yuyub aparmış, əvəzində isə sevinc, xoşbəxtlik bəxş etmişdi. Artıq Cahanla evlənmələri üçün də heç bir problem qalmamışdı.

Bir müddətdən sonra Yaqut bu qədər pulun onu dəyişməməsi üçün insani keyfiyyətlərə xas olan xeyriyyə işləri görməyə başladı. İlk öncə o, həmin qocanı tapdı və ona ailəsini yaxşı dolandırmaları üçün maddi dəstək göstərdi. Yaqutun dəstəyi ilə qoca korluq çəkmədən ailəsini dolandırmaya başladı. Nə qədər qəribə də olsa, həyat öz şıltaqlığından qalmayaraq bir zamanlar qocanı sahilə itələyən qadınla başqa bir

yerə onları qarşılaşdırdı. Lakin bu yaşlı qoca mərhəmətli davranaraq qadına öz təşəkkürünü bildirdi və əlindəki bütün lotereyalı aldı. Qocanın bu cür ürəyə sahib olduğunu görən qadının illər öncə etdiyi hərəkət başını aşağı etmişdi. Sanki, illər əvvəl olmuş hadisənin məhkəməsi bu günə təyin olunmuşdu. Cəzası isə bir zamanlar dik, indi isə yerə öyülmüş qəddi və mənə sınımsız vicdanı idi.

Yaqut xeyirxah əməllərinə davam etməkdə idi. O, kimsəsiz uşaqlar üçün ev açmış, işə ehtiyacı olan xeyirxah, ürəyi təmiz insanlardan, kimsəsiz körpələrdən ibarət böyük bir ailə yaratmışdı. Kimsəsiz uşaqlar evinin adını “Xoşbəxtlik yağışı” adlandıraraq ümid edirdi ki, bir vaxt burada yaşayan və böyüyən uşaqlar da bir vaxt onun kimi bu yağışdan öz xoşbəxtlik payını alacaqdır. Daha sonra o, yeni bir xəstəxananın əsasını qoydu. Burada baş həkim işləyən Yaqut xəstəxananı xəstələrin ehtiyacı olan hər bir avadanlıq və dərman preparatları ilə təchiz edirdi. Burada xaricdə təhsil almış gənc mütəxəssislər, yüksək ixtisaslı həkim kollektivi işləyirdi. Bütün bunlar Yaqutun qabiliyyətinin nəticəsi idi.

Yaqutun yoldaşı bir vaxtlar idarə etdiyi kiçik qızıl dükandan dəfələrlə böyük olan bir neçə obyektə birlikdə idarə edirdi. O, artıq professional bir zərgərə çevrilmişdi. İşlərinin çox olmasına baxmayaraq həmişəki kimi yenə də, Yaquta vaxt ayırır, daim onun yanında olmağa çalışırdı. Artıq onların evlərinə yeni bir nəfəs, yeni bir xoşbəxtlik gəlmişdi. Sevimli qızları Dəniz dünyaya göz açmışdı. Beləcə, bu keşməkeşli həyat imtahanından qazanan uğur ailə səadəti və xoşbəxtliklə nəticələnirdi.

Bəzən bizə elə gəlir ki, Tanrı bizi unudub, ancaq biz hər zaman Tanrının diqqətindəyik. Et-diyimiz yaxşılıqların əvəzi bir gün mütləq bizə geri qayıdacaqdır. Sadəcə, səbr edib, düzgün zamanı gözləmək lazımdır. Elə bu “Xoşbəxtlik yağışı” kimi...

Hekayəni bitirdikdən sonra otağımın pəncərəsinə açaraq bayıra baxdım. Quru torpağa düşən iri yağış damlları və təzəcə islanmış nəm torpaq qoxusu mənə də “Xoşbəxtlik yağışı”ndan bir pay düşəcəyinə bir işarə idi.

Səhifəni hazırladı: Samirə KƏRİMOVA,
“Azərbaycan müəllimi”
s.kerimova@muallim.edu.az